

Sygn. akt *IV U 950/17*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Krzywonos

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2018 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku M. L. (1), M. L. (2), M. L. (3)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o odsetki

na skutek odwołania M. L. (1), M. L. (2), M. L. (3)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 20/06/2017 znak (...)

z dnia 20/06/2017 znak (...)

z dnia 20/06/2017 znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 20/06/2017, znak: (...)w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu wypłatę M. L. (1) ustawowych odsetek za okres od 28 października 2012r do 25 maja 2017r od wypłaconego wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 września 2009r do 16 czerwca 2011r

II. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 20/06/2017, znak: (...)w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu wypłatę M. L. (2) ustawowych odsetek za okres od 28 października 2012r do 25 maja 2017r od wypłaconego wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 września 2009r do 16 czerwca 2011r

III. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 20/06/2017, znak: (...)w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu wypłatę M. L. (3) ustawowych odsetek za okres od 28 października 2012r do 25 maja 2017r od wypłaconego wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 września 2009r do 16 czerwca 2011r

IV. oddala odwołania w pozostałym zakresie

V. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz M. L. (1), M. L. (2), M. L. (3) kwotę po 180 złotych / słownie : sto osiemdziesiąt / tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt *IV U 950/17*

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 marca 2018 roku

Decyzją z dnia 20 czerwca 2017 roku, znak (...), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 7 kwietnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił **M. L. (2)** prawa do wypłaty odsetek od wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

W uzasadnieniu powołano się na treść art. 107a ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wskazano, że z uwagi na to, że C. L. nie spełniła wszystkich warunków, które uprawniałyby do ponownego ustalenia wysokości renty dla pozostałych osób – nastąpiło to dopiero w dniu 7 kwietnia 2017 roku, to brak jest podstaw do wypłaty odsetek od wyrównania renty za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

Decyzją z dnia 20 czerwca 2017 roku, znak (...), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 7 kwietnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił **M. L. (1)** prawa do wypłaty odsetek od wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

W uzasadnieniu powołano się na treść art. 107a ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wskazano, że z uwagi na to, że C. L. nie spełniła wszystkich warunków, które uprawniałyby do ponownego ustalenia wysokości renty dla pozostałych osób – nastąpiło to dopiero w dniu 7 kwietnia 2017 roku, to brak jest podstaw do wypłaty odsetek od wyrównania renty za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

Decyzją z dnia 20 czerwca 2017 roku, znak (...), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 7 kwietnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił **M. L. (3)** prawa do wypłaty odsetek od wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

W uzasadnieniu powołano się na treść art. 107a ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wskazano, że z uwagi na to, że C. L. nie spełniła wszystkich warunków, które uprawniałyby do ponownego ustalenia wysokości renty dla pozostałych osób – nastąpiło to dopiero w dniu 7 kwietnia 2017 roku, to brak jest podstaw do wypłaty odsetek od wyrównania renty za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

Od powyższych decyzji odwołania wnieśli M. L. (2), M. L. (1) oraz M. L. (3), zarzucając naruszenie art. 107a ust. 1-4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 124 § 2 k.c. oraz błąd w ustaleniach polegający na przyjęciu, że C. L. nie spełniła wszystkich warunków, które uprawniałyby do ponownego ustalenia wysokości renty dla pozostałych osób – zwłaszcza wobec braku jakiegokolwiek wyjaśnienia, co organ miał na myśli stwierdzając powyższe.

Odwołujący wnieśli o zasądzenia na ich rzecz odsetek ustawowych liczonych od kwot stanowiących równowartość świadczenia od dnia 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku za okres od dnia 28 października 2012 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu odwołań wnioskodawcy wskazali, że organ rentowy odmówił im prawa do wypłaty odsetek od ustalonego decyzją z dnia 19 czerwca 2017 roku wyrównania renty. C. L. wniosła o ponowne rozstrzygnięcie sprawy w przedmiocie emerytury, który wyłączał ją z kręgu osób uprawnionych do renty. Organ po zakończeniu tego postępowania zaliczył pobieraną przez nią rentę na poczet emerytury do kilku lat wstecz. Tym samym powinien przeliczyć rentę dla pozostałych osób ją pobierających, poczynając od miesiąca, w którym C. L. złożyła wniosek. Skutkiem złożenia wniosku, jest ustanie dla niej prawa do renty rodzinnej, nie zaś zawieszenie świadczenia, co powoduje, że organ rentowy ponownie ustala prawo do renty rodzinnej dla pozostałych osób uprawnionych. W sprawie nie miał zastosowania art. 107a ust. 4, bowiem po wyłączeniu C. L. od udziału w wypłacie renty, nie zgłosiła ona wniosku o ponowne przyznanie jej renty. Pierwsza decyzja w sprawie została wydana we wrześniu 2012 roku i wówczas organ miał możliwość postąpić prawidłowo, tj. wniosek uwzględnić i od tego miesiąca wstrzymać wypłatę renty. Wraz ze wstrzymaniem wypłaty renty C. L. powinien ponownie przeliczyć rentę na rzecz wnioskodawców. Wnioskodawcy

wskazali, że wypłata odsetek nie zależała od złożenia jakiegokolwiek wniosku w tym przedmiocie i organ powinien je wypłacić z urzędu po wydaniu decyzji pozytywnej, zaś wypłata odsetek była ściśle związana z roszczeniem głównym.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie.

Organ rentowy zaznaczył, że przedmiotowa sprawa jest powiązana ze sprawą o emeryturę C. L., w której przyznano ubezpieczonej wyrównanie emerytury za okres od dnia 1 września 2009 roku do dnia 7 marca 2012 roku, organ rentowy decyzją z dnia 17 marca 2017 roku dokonał wyrównania emerytury od dnia 1 września 2009 roku do dnia 16 czerwca 2011 roku, które wypłacono 23 marca 2017 roku.

W dniu 7 kwietnia 2017 roku wnioskodawcy złożyli wniosek o wypłatę wyrównania renty za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku wraz z odsetkami od dnia 28 października 2012 roku. Decyzją z dnia 19 czerwca 2017 roku przeliczone zostały renty rodzinne wnioskodawcom od 1 września 2009 roku oraz dokonano jej wyrównania za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

Ponadto decyzją z dnia 10 sierpnia 2017 roku o wypłacie odsetek ustalono i wypłacono ustawowe odsetki za okres od dnia 26 maja 2017 roku do dnia 25 czerwca 2017 roku tj. za okres w którym organ rentowy rzeczywiście pozostawał w zwłoce w wypłacie świadczenia. Wyrównanie rent nie było bowiem możliwe w terminie z uwagi na problemy natury informatycznej.

Poszczególne odwołania wnioskodawców, po wpłynięciu do tut. Sądu zostały zarejestrowane pod osobnymi sygnaturami tj. IV U 950/17, IV U 951/17 oraz IV U 952/17. Zarządzeniem z dnia 29 sierpnia 2017 roku Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych połączył w/w sprawy do łącznego rozpoznania i prowadzenia pod sygnaturą akt IV U 950/17.

W piśmie z dnia 10 stycznia 2018 roku uzupełnionym pismem z dnia 31 stycznia 2018 roku organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko w sprawie wskazując, że wypłatę wyrównania do renty rodzinnej zrealizowano decyzją z dnia 19 czerwca 2017 roku, zaś wynikało to ze zgłoszonego w tej materii wniosku z dnia 7 kwietnia 2017 roku.

W ostatecznie sprecyzowanym stanowisku w piśmie z dnia 16 lutego 2018 roku wnioskodawcy M. L. (1), M. L. (2) oraz M. L. (3) wnieśli o zasądzenie wobec każdego z wnioskodawców odsetek ustawowych:

1. liczonych od kwoty wyrównania za okres 17 czerwca 2011 roku do 7 marca 2012 roku (tj. 1305,21 zł) – za okres od dnia 28 października 2012 roku do dnia zapłaty tj. do 25 marca 2016 roku
2. liczonych od kwoty wyrównania za okres od dnia 1 września 2009 roku do dnia 16 czerwca 2011 roku (3110,45 zł) – za okres od dnia 28 października 2012 roku do dnia 25 maja 2017 roku (wypłaty dokonano 23 czerwca 2017 roku jednak organ z urzędu wypłacił odsetki za okres od 26 maja 2017 roku do 25 czerwca 2017 roku).

W uzasadnieniu pisma wnioskodawcy wskazali, że organ rentowy w wypłacie wyrównania pozostawał wobec nich w zwłoce od dnia 28 października 2012 roku

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 24 listopada 1997 roku, znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 roku w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. z 1989 r., nr 28, poz. 149) przyznał C. L. prawo do emerytury od 1 listopada 1997 roku.

Decyzją z dnia 14 lipca 2009 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w wyniku postępowania wyjaśniającego z dnia 22 czerwca 2009 roku uchylił w/w decyzję i odmówił przyznania C. L. prawa do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki.

Decyzją z dnia 27 września 2012 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w R. odmówił wznowienia postępowania w sprawie ustalenia prawa do emerytury, zakończonego decyzją (...) Oddział w R. z dnia 14 lipca 2009 roku, znak (...).

Decyzją z dnia 16 maja 2014 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. podjął decyzję o wypłacie C. L. emerytury za okres od 1 września 2012 roku.

Decyzją z dnia 18 lipca 2014 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wznowił wypłatę emerytury C. L. za okres od 8 marca 2012 roku do 31 sierpnia 2012 roku.

Decyzją z dnia 5 sierpnia 2014 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił C. L. prawa do wyrównania emerytury za okres od 1 września 2009 roku do 31 sierpnia 2012 roku.

Powyzsza decyzja z dnia 5 sierpnia 2014 roku zmieniona została na skutek wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 stycznia 2015 roku, sygn. akt IV U 2456/14 w ten sposób, iż zobowiązano organ rentowy do wyrównania C. L. emerytury za okres od 17 czerwca 2011 roku do 7 marca 2012 roku. W pozostałym zakresie odwołanie wnioskodawczyni zostało oddalone.

Wyrokiem z dnia 22 lipca 2015 roku, sygn. akt III AUa 291/15, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie oddalił apelację C. L. od w/w wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 12 stycznia 2015 roku.

Na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26 października 2016 roku, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 22 lipca 2015 roku, sygn. akt III AUa 291/15, oraz zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie I w ten sposób, że zmienił poprzedzającą ten wyrok decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 5 sierpnia 2014 roku i przyznał C. L. wyrównanie emerytury za okres od dnia 1 września 2009 roku do dnia 7 marca 2012 roku.

C. L. w dniu 7 marca 2016 roku złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o wyłączenie jej z grona osób uprawnionych do renty rodzinnej, w okresie od 17 czerwca 2011 roku do 7 marca 2012 roku.

W stanowisku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. Wydział Świadczeń Emerytalno-Rentowych z dnia 7 marca 2016 roku wskazano, że dopiero na podstawie wyroku Sądu z dnia 12 stycznia 2015 roku przyznano C. L. prawo do wyrównania emerytury za zamknięty okres od dnia 17 czerwca 2011 roku do dnia 7 marca 2012 roku. Przyznając wyrównanie emerytury z tej kwoty potrącono jej wypłaconą uprzednio uprawnionej za ten sam okres rentę rodzinną w części na nią przypadającej. W tej sytuacji nie miała ona faktycznej możliwości złożenia wcześniej wniosku o wyłączenie jej z kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej.

Decyzją z dnia 10 marca 2016 roku M. L. (3) wypłacone zostało wyrównanie renty rodzinnej za okres od 17 czerwca 2011 roku do 7 marca 2012 roku w kwocie 1305,21 zł. Wypłatę zrealizowano w dniu 25 marca 2016 roku

Decyzją z dnia 10 marca 2016 roku M. L. (2) wypłacone zostało wyrównanie renty rodzinnej za okres od 17 czerwca 2011 roku do 7 marca 2012 roku w kwocie 1305,21 zł. Wypłatę zrealizowano w dniu 25 marca 2016 roku.

Decyzją z dnia 10 marca 2016 roku M. L. (1) wypłacone zostało wyrównanie renty rodzinnej za okres od 17 czerwca 2011 roku do 7 marca 2012 roku w kwocie 1305,21 zł. Wypłatę zrealizowano 25 marca 2016 roku.

Decyzjami nieprawidłowo datowanymi na dzień 27 lutego 2013 roku znak: (...), odmówiono M. L. (3), M. L. (1) oraz M. L. (2) prawa do wypłaty odsetek od wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

Decyzją z dnia 19 czerwca 2017 roku M. L. (3) wypłacone zostało wyrównanie renty rodzinnej za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku w kwocie 3110,45 zł. Wypłatę zrealizowano w dniu 23 czerwca 2017 roku

Decyzją z dnia 19 czerwca 2017 roku M. L. (2) wypłacone zostało wyrównanie renty rodzinnej za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku w kwocie 3110,45 zł. Wypłatę zrealizowano w dniu 23 czerwca 2017 roku.

Decyzją z dnia 19 czerwca 2017 roku M. L. (2) wypłacone zostało wyrównanie renty rodzinnej za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku w kwocie 3110,45 zł. Wypłatę zrealizowano w dniu 23 czerwca 2017 roku.

(Dowody: dokumenty zalegające w aktach organu rentowego; dokumenty i orzeczenia zalegające w aktach Sądu Okręgowego w Rzeszowie sygn. akt IV U 2456/14 dotyczących sprawy o wyrównanie emerytury; dokumenty i orzeczenia zalegające w aktach Sądu Okręgowego w Rzeszowie sygn. akt IV U 2452/13 dotyczących sprawy o przywrócenie terminu do złożenia skargi; dokumenty i orzeczenia zalegające w aktach Sądu Okręgowego w Rzeszowie, sygn. akt IV U 2004/12, dotyczących sprawy o wznowienie postępowania i wypłatę emerytury)

Ustalenia faktyczne przedmiotowej sprawy znajdują potwierdzenie w powyżej przedstawionym materiale dowodowym, który nie był kwestionowany przez strony postępowania i nie budził wątpliwości Sądu co do jego wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza odwołań wnioskodawców w kontekście zawartych w nich twierdzeń oraz podniesionych argumentów uzasadnia konstatację, że każdy z nich tj. M. L. (3), M. L. (2) oraz M. L. (1) domaga się zmiany zaskarżonych decyzji z dnia 20 czerwca 2017 roku i przyznania odsetek ustawowych:

za okres od 28 października 2012 roku do 25 marca 2016 roku liczonych od kwoty 1305,21 zł oraz

za okres od 28 października 2012 roku do 25 maja 2017 roku liczonych od kwoty 3110,45 zł.

W tym miejscu nadmienić należy, iż pomiędzy stronami poza sporem leżała wysokość kwoty poszczególnych wyrównań, od których odwołujący domagają się zasądzenia odsetek oraz termin dokonanych przez organ rentowy wypłat tych kwot. Kwestie te nie były w toku postępowania w żaden sposób kwestionowane, znajdują pełne potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym i zdaniem Sądu w świetle okoliczności sprawy jawią się jako niebudzące wątpliwości

Istotą zaistniałego procesu pozostaje natomiast rozstrzygnięcie czy a jeśli tak to od jakiej daty organ rentowy pozostawał w zwłoce w zakresie wypłaty wyrównań do renty rodzinnej za okresy:

od 17 czerwca 2011 roku do 7 marca 2012 roku w kwotach po 1305,21 zł oraz

od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku w kwotach po 3110,45 zł dla każdego z wnioskodawców: M. L. (3), M. L. (2) oraz M. L. (1).

Podstawą żądania wnioskodawców był więc art. 85 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1778 t. jedn.), w uwzględnieniu regulacji zawartych w art. 118 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 t. jedn. dalej: ustawa emerytalna).

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli organ rentowy – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Jak wynika ze wspólnego stanowiska wnioskodawców zawartych w piśmie z dnia 16 lutego 2018 roku wskazany przez nich termin, od którego organ rentowy pozostawać miał w zwłoce należy liczyć od 28 października 2012 roku tj. od upływu 30 dni od wydania pierwszej decyzji organu rentowego o odmowie wznowienia postępowania w sprawie o przyznanie emerytury C. L.. Wnioskodawcy powołali się przy tym na argumentację, że w przypadku, gdyby organ rentowy w pierwszej swojej decyzji rozstrzygnął sprawę prawidłowo, w taki sposób jaki nakazywały kolejne orzeczenia sądowe, które uwzględniały odwołania C. L., byłaby ona wyłączona od wypłaty renty rodzinnej już od października 2012 roku i w tym terminie powinna zostać przeliczona renta na rzecz pozostałych uprawnionych do tego świadczenia tj. M. L. (3), M. L. (2) oraz M. L. (1). Wnioskodawcy zaznaczyli przy tym, że organ powinien rentę przeliczyć z urzędu, niezwłocznie. Byłoby to możliwe, gdyby organ wydał decyzje dotyczące przyznania emerytury C. L. we właściwym terminie.

W powyższym kontekście zwrócić należy uwagę na treść art. 107a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017, poz. 1383 t.jedn. – dalej: ustawa emerytalna), zgodnie z którym jeżeli do renty rodzinnej uprawnionych jest więcej niż jedna osoba i jedna lub kilka z tych osób zgłosi wniosek o wyłączenie z kręgu osób uprawnionych do renty, prawo do renty rodzinnej ulegnie ponownemu ustaleniu z pominięciem tej osoby (ust. 1). Wniosek, o którym mowa w ust. 1, jest okolicznością powodującą ustanie prawa do renty rodzinnej osób wymienionych w ust. 1. Przepis art. 134 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 stosuje się odpowiednio (ust. 2). Ponowne ustalenie wysokości renty rodzinnej dla pozostałych osób uprawnionych do renty następuje od miesiąca, od którego wstrzymano wypłatę renty osobie, o której mowa w ust. 1 (ust. 3). Na wniosek osoby, o której mowa w ust. 1, prawo do renty rodzinnej ulega ponownemu ustaleniu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca zgłoszenia wniosku (ust. 4).

Skutkiem złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, jest ustanie prawa do renty rodzinnej tej osoby, która wniosek ten złożyła, nie zaś zawieszenie świadczenia, co powoduje, że organ rentowy ponownie ustala prawo do renty rodzinnej dla pozostałych osób uprawnionych. W tej sytuacji zmienia się wysokość renty rodzinnej dla osób, które nie zgłosiły wniosku o wyłączenie z kręgu uprawnionych do renty rodzinnej (por. B. Suchacki [w:] K. Antonów, Emerytury i renty z FUS. Emerytury pomostowe. Okresowe emerytury kapitałowe. Komentarz, LEX/el, 2014, Komentarz do art. 107a).

Analiza powyższych argumentów natury prawnej prowadzi do wniosku, że dla zastosowania dyspozycji art. 107a ust. 1 ustawy emerytalnej i ponownego przeliczenia renty rodzinnej dla M. L. (3), M. L. (2) i M. L. (1) z wyłączeniem C. L. wymagany był wniosek C. L. o wyłączenie jej z kręgu uprawnionych do renty rodzinnej. Dopiero w takiej sytuacji możliwe było bowiem przeliczenie renty rodzinnej. Biorąc niniejsze pod rozwagę i mając na względzie okoliczność, iż w przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, iż doszło do ostatecznego przeliczenia renty rodzinnej dla M. L. (3), M. L. (2) oraz M. L. (1), z pominięciem C. L., ustalić należy kiedy możliwe było złożenie przez C. L. przedmiotowego wniosku, który to termin będzie ostatecznie wskazywał od jakiej daty organ rentowy pozostawał w zwłoce z wypłatą świadczenia z tytułu wyrównania renty rodzinnej dla wnioskodawców.

W tej sytuacji zwrócić należy uwagę na stanowisko (...) Oddział w R. z dnia 7 marca 2017 roku, w którym wprost organ rentowy przyjął, że z uwagi na toczące się postępowania sądowe z udziałem C. L., nie miała ona faktycznej możliwości złożenia wniosku o wyłączenie jej z grona osób uprawnionych do renty rodzinnej o którym mowa w art. 107a ustawy emerytalnej. Dopiero zakończenie postępowań o wyrównanie emerytury C. L. doprowadziło do powstania możliwości złożenia wniosku o wyłączenie jej z grona osób uprawnionych do renty rodzinnej i konsekwencji przeliczenie jej na rzecz M. L. (3), M. L. (2) oraz M. L. (1).

W tym kontekście zwrócić należy uwagę, iż stosownie do poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych nie ulega wątpliwości, iż błędem pierwotnym, który doprowadził do spowodowania opóźnienia zarówno w wypłacie wyrównania emerytury C. L., jak też faktycznie uniemożliwił jej złożenie stosownego wniosku o wyłączenie jej z grona osób uprawnionych do renty rodzinnej w trybie art. 107a ustawy emerytalnej (na co wprost wskazał organ w swoim stanowisku z dnia 7 marca 2017 roku) co doprowadziło do opóźnienia w wypłacie właściwej wysokości renty rodzinnej na rzecz M. L. (3), M. L. (1) oraz M. L. (2), była nieprawidłowa decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 27 września 2012 roku o odmowie wznowienia postępowania w sprawie o emeryturę C. L.. Potwierdziły to

kolejne orzeczenia sądowe, które pozytywnie rozpatrywały odwołania C. L. od decyzji dotyczących odmowy przyznania jej wyrównania emerytury.

Nie ulega więc wątpliwości, mając na uwadze całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, iż w sytuacji gdyby organ rentowy w pierwszym możliwym terminie podjął właściwą decyzję co do wznowienia postępowania zakończonego decyzją z dnia 14 lipca 2009 roku i w dniu 27 września 2012 roku przyznał emeryturę C. L., miałyby ona możliwość złożenia wniosku o wyłączenie jej z kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej. Mając na uwadze okoliczność, że stosownie do treści art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, nie ulega wątpliwości, że decyzja o przeliczeniu renty rodzinnej bez uwzględnia C. L. mogła zapaść w terminie 30 dni od daty 27 września 2012 roku, gdyby wówczas podjął właściwą decyzję co do wznowienia postępowania.

W tym kontekście zwrócić należy uwagę, iż organ rentowy dysponował wszelkimi niezbędnymi do wydania prawidłowej decyzji o wznowieniu emerytury C. L. już w dniu 27 września 2012 roku i już w tej dacie powinna zapaść prawidłowa decyzja, co potwierdzają wydane w toku dalszego postępowania orzeczenia sądowe uwzględniające kolejne odwołania wnioskodawczyni. Mając na względzie powyższe, biorąc pod uwagę termin określony w art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej, wydanie decyzji o wznowieniu postępowania i przyznaniu wyrównania emerytury C. L. spowodowałoby konieczność przeliczenia renty rodzinnej bez jej uwzględnienia na rzecz M. L. (1), M. L. (2) i M. w terminie 30 dni od daty ustalenia emerytury dla C. L. tj. od dnia 28 października 2012 roku. Od tej daty liczyć należy więc zwłokę organu rentowego w wypłacie wyrównania renty rodzinnej.

Nie sposób w związku z powyższym uwzględnić stanowiska organu rentowego, że dla dokonania przeliczenia renty rodzinnej C. L. nie spełniła wszystkich wymaganych przesłanek. Przeczy temu bowiem samo stanowisko organu rentowego z dnia 7 marca 2017 roku, w którym wprost wskazano, że na skutek nieprawidłowej decyzji z dnia 27 września 2012 roku doszło do pozbawienia faktycznej możliwości złożenia stosownego wniosku przez C. L.. Stąd też brak przesłanek do obciążania jej niezłożeniem wniosku o wyłączenie z grona osób uprawnionych do emerytury, podczas gdy wniosku takiego złożyć nie mogła, jak przyjął organ rentowy. Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy uznał, że organ rentowy z wypłatą wyrównania renty rodzinnej dla M. L. (3), M. L. (1) i M. L. (2) pozostawał od dnia 28 października 2012 roku.

Podkreślić trzeba również, że w niniejszej sprawie zastosowanie nie miał art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, co do którego możliwości zastosowania wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2010 roku, sygn. akt I UK 345/09 i wskazał, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za odmowę przyznania świadczenia, jeżeli wszystkie niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające nabycie prawa zostały ustalone w postępowaniu przed tym organem, a odmowa przyznania świadczenia jest wynikiem błędu w wykładni lub/i zastosowaniu prawa materialnego. W takim przypadku późniejsze wydanie prawomocnego wyroku sądu ubezpieczeń społecznych przyznającego świadczenie i wpływ tego wyroku do organu rentowego nie mają znaczenia dla biegu terminu do wydania decyzji, od upływu którego ubezpieczonemu przysługują odsetki (art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Nie ulega wątpliwości, że opóźnienie wynikające z błędnych decyzji organu rentowego, co zostało stwierdzone kolejnymi orzeczeniami sądowymi uznać należy, za przyczyny leżące po stronie organu rentowego.

Zauważyć należy przy tym, że zaskarżone przez wnioskodawców decyzje z dnia 20 czerwca 2017 roku dotyczyły odmowy prawa do wypłaty odsetek od wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

Odnośnie żądanych, w ostatecznie sprecyzowanym przez pełnomocnika wnioskodawców stanowisku, odsetek od wyrównania renty rodzinnej za okres od 17 czerwca 2011 roku do 7 marca 2012 roku stosowne decyzje odmowne zapadły we wcześniejszym terminie (znak: 350000/6113/035063105/2016/SER2). Decyzje te datowane są na dzień 27 lutego 2013 roku, jednak analiza ich treści, jak również określenie daty rocznej w ich znakach prowadzi do wniosku,

że wydane musiały zostać w 2016 roku, zaś wskazane daty ich podjęcia są podane omyłkowo. W aktach organu rentowego brak jest informacji czy decyzje te zostały zaskarżone odwołaniami przez wnioskodawców.

W związku z powyższym na tym etapie postępowania, biorąc pod uwagę zakres przedmiotowy podlegających kontroli w niniejszej sprawie decyzji z dnia 20 czerwca 2017 roku, które dotyczyły odsetek od wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku nie jest możliwe ustosunkowanie się przez Sąd orzekający w tym procesie do żądania odsetek, którego odmowne załatwienie nastąpiło prawomocnymi, jak należy wnioskować z treści zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, decyzjami z dnia 27 lutego 2013 roku.

W przedmiotowej sprawie kontroli podlegać mogą jedynie zaskarżone decyzje z dnia 20 czerwca 2017 roku dotyczące odsetek od wyrównania za okres od 1 września 2009 roku do 16 czerwca 2011 roku.

Powyższe znajduje pełne potwierdzenie utrwalonym poglądzie judykatury i doktryny odnośnie tego, że w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 roku, sygn. akt II UZ 52/99). Podkreślenia wymaga również, że Sąd nie rozstrzyga o prawach i obowiązkach stron, które nie były przedmiotem zaskarżonej decyzji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 października 2017 r., sygn. akt III AUa 595/16). Ponadto w sprawie, w której wniesiono odwołanie od decyzji organu rentowego, przedmiot sporu nie może wykraczać poza treść tej decyzji. Dochodzenie przed sądem prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, które nie było przedmiotem decyzji organu rentowego, jest niedopuszczalne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 października 2017 roku, sygn. akt III AUa 465/17).

Nie ulega wątpliwości, iż żądanie przyznania M. L. (3), M. L. (1) i M. L. (2) odsetek od wyrównania renty za okres od 17 czerwca 2011 roku do 7 marca 2012 roku nie były przedmiotem zaskarżonych decyzji z dnia 20 czerwca 2017 roku, w związku z czym sprecyzowane w tym zakresie odwołanie nie mogło zostać uwzględnione i podlegało oddaleniu stosownie do treści art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Strony postępowania w toku procesu reprezentowane były przez adwokata. Odwołujących przy tym mając na uwadze treść zapadłego rozstrzygnięcia należy uznać za wygrywających proces. Wnioskodawcy swoimi odwołaniami doprowadzili bowiem do pożądanej przez nich zmiany zaskarżonych decyzji z dnia 20 czerwca 2017 roku, zaś częściowe oddalenie odwołania wynika z tego, że sprecyzowany zakres zaskarżenia odwołania wykracza poza treść decyzji podlegających kontroli sądowej. Z tych przyczyn zasada rozstrzygnięcia o kosztach procesu winna zasądzać się na dyspozycji art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i w związku z tym Sąd zasądził na rzecz wnioskodawców kwoty po 180 zł na rzecz każdego z nich tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego ustalonego w oparciu o treść § 9 ust. 2 k.p.c. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.). Zasądzenie wynagrodzenia na rzecz każdego z wnioskodawców uzasadnione jest tym, iż pomiędzy M. L. (3), M. L. (1) i M. L. (2) zachodzi w niniejszej sprawie współuczestnictwo formalne a sam fakt, że byli oni reprezentowani przez tego samego pełnomocnika nie może pozbawiać ich prawa do zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W razie współuczestnictwa formalnego (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.), do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez współuczestników reprezentowanych przez jednego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym zalicza się jego wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2015 roku, sygn. akt III CZP 29/15). Sąd nie znalazł przy tym uzasadnionych podstaw do obniżania tego wynagrodzenia, zwłaszcza z tej przyczyny, że rozpoznanie odwołań poszczególnych wnioskodawców w jednym postępowaniu wynikało z decyzji procesowej Sądu.